

jól végezte a feladatát. Más szóval: nem jól sáfárkodott talentumával, mely sajnos oly ritka. Akinek sikerül kitartania a rettenetes végig (és ez már keveredik az extázissal, biztosan olyan hülye módon, mint ama akasztotaknál, akiknek a fulladás előtt megkeményedik és feláll a farkuk – és a maga módján hasonlatos a hasban sajtó fájdalom-ból és a szívben lobogó boldogságból font zsinórhoz, amelyen a Mama bocsát a világra bennünket), de értékes és személyes, ehhez kúszik el a pillanat a szemem át, és olyan lesz, mint egy kontaktlencse.

Hozzá lehet szokni ehhez, és igazuk van az embereknek, amikor azt mondják, hogy mindenhez hozzá lehet szokni. A halál olyan gyakran jön, hogy igazán nincs értelme szemet hunyni felette vagy elkergetni. Magától jött erre a világra, és bizonyára megvannak már a maga indokai. Az emberek előtt különbözőféle álcákban mutatkozik, és nem állítom, hogy kettőnk kapcsolatában az egyedüli Arcát mutatná. Énhozzám tehát így közeledik magában vagy valami famulusa által, a lélek mély sötétjéből. Néha eszembe jut, hogy lehetne a fehér véresejt, amely évekkal ezelőtt a pupillámon átutazva ráérezett a világ lényegére, most pedig valódi ok nélkül itt tartózkodik a testemben, időnként megfordul Fix pontom körül, aztán érzem, hogy foszlanak szét a porcikáim, és sodródni kezd egy összetört tengely körüli forgásba. Talán a halált is valami gonosz némbor hazudja, aki a halál után megmarad a tulajdon bőrében, és minden ok nélkül abba a résbe illeszti az ujjamat. Az okot nem ismerem, nincs szilárd talaj, amin az ember megállhatna, és a logika szikkadt ahhoz, hogy abból meríthetném a valóságos válaszokat, amelyek átugrálnak az emberi Beszédén. Csak el szeretném mondani, mi történt velem legutóbb, hiszen kár volna, ha a Felejtés emésztené el azt a néhány mócsingot, ami ott úszkál mindenki káposztájában.

azon a napon a halál még erősebben rámakaszzkodott. a dolgok már az állomás felé vezető úton táncoltak a szemem előtt. eltorzultak, elgördültek, behorpadtak. aggódtam miatta e látszólagos szilárdságban, a valóságos jelenlét eme látszatában. megpróbáltam magam visszafogni, ellenálltam a valóság vékony felszíne alá hatoló késnek. megtámasztottam a dolgokat és velük tartottam. mikor az állomáshoz értem, feszült idegeim némileg lecsillapultak, koponyám megszabadult az erőteljes nyomástól, amely már eresztékeiben ropogtatta. megnyugtató az ajkaim közé vett cigaretta, ahogy rágyújtottam. még itt vagyunk mindketten, vigasztaltam a cigarettát és magamat. a cigaretta minden szippantással kibebbedett, én meg újra kúszni kezdtem a valóság mellett a sötétségbe, az autóbusz fékjei úgy csikorogtak, mint valami messzi alagútban, mely a hangot lassan megforgatja magában, aztán mintaként elküld egy távoli visszhangot. lassan, nehézkesen forgattam a fejem, forgásában képek között mozgott. a képek közé üres lapok ékelődtek, sem fehérek, sem feketék. elszörnyedtem a gondolatra, hogy e hasadékok bármelyike magába szívhat, megláncol, megtöri a gerincemet, körbeforgatja a fejemet, ha nem támaszkodom a képek peremére és nem tartok ki ott a végsőkig. amint tévován közelítettem az autóbushoz, számoltam a lépteimet, hogy befogjam magam a számok, vagyis az absztrakciók hálójába, és megfeledekkezem a szétvert valóságról, elég szerencsésen, ugrálva képből képbe, közeledtem az autóbushoz. lassan megkapaszkodtam és felszálltam. az ajtóval szemben egy lány ült és mereven bámult rám. persze, mondtam magamban, ha képeken járok, mint slow motion a filmekben. a következő képben belekaszoktam az ülés támlájába, s a lányra mosolyodtam. van ez így, ilyesmi is előfordul. a következő képben felkapaszoktam a lépcsőn, és keresztettem az ablak felé tartó lány útját. leültem elhagyott helyére s éreztem, ottfelejtette a segge melegét. ó, ezek az emberek nem tudják, mi történik velem. bocsáss meg, mondtam a lánynak, gondolom, ezt mondtam neki. már amikor kimondtam, eszméltem fel, hogy

semmit sem mondtam, már a következő pillanatban kínos volt, mikor azon kaptam magam, hogy nem tudom, valóban elnézést kértem-e tőle, egyáltalán mondtam-e valamit, hogy ne legyen probléma, elhatároztam, elülök mellőle, hogy útitársnőm ne gondolja, vele van bajom, a képeken feléje fordultam, hogy rámosolyogjak. mikor a szám mosolyra húzódott, kellemetlenül éreztem magam, mert nem éreztem a számát és az arcizmait és inkább emlékezetből mosolyodtam el, csak úgy a levegőbe. kellemetlen volt, hiszen akaratlanul az arcomra merevedhetett volna a fintor, ezt persze nem akartam. az első kép kezdetén láttam útitársnőm arcán, hogy a mosolyom bátorító volt. az ő ajka is mosolyra húzódott, kivillantak fehér fogai. aztán lassan, mégis egy pillanat alatt elkezdődött arcának elváltozása. ínye lassan levált a fogairól, feltárult és a semmibe kiáltott, csontjának fehérsége rémülettel töltött el. csontos szája azután hatalmas lett, borzalmasan éreztem magam, nem látod ezeket a csontokat, haldokolsz, te lány, akartam neki mondani. talán nem is ezt mondtam neki? megérezte, hogy valami nincs rendjén, és elfordult, én meg elmentem a leghátsó üléselig, és gyötrődve bámultam ki az ablakon. táncolt előttem a tovairamló táj, a semmiből éppen kibomlott friss színek. ó, igen, csalóka leveleid teltsége és feszsége. amikor képbe foglak, úgy fogsz kivirágozni, mint egy gennyes seb, és kipréseled látszatléteedből az üresség régi és majdani szakadékait. kis hangyák kezdtek tolongani a sejtek között és szétolták őket, kinyíltam, testem meglazult eresztékeivel olyan voltam, mint az atom, kitéve a más részecskék bombázásának. ilyenkor pokolian szerencsésnek kell lennünk, vagy talán olyan szilárd törvényszerűség ez, mely szerint a test építőelemei természetellenes szétszórtságukban, melyben már semmi sem kapcsolja őket egymáshoz, azután vissza-illeszkednek saját régi épületükbe. ilyenkor az ember mindig attól fél, hogy e szétszórtságba nem lopakodik-e az ördög, hogy aztán kovászként feldagadjon, és megsemmisítse az embert.

mikor az autóbusz megállt a következő állomáson, végleg magamhoz tértem, utazás közben a képek változtak, és bár kinyíltak, nem hullottak szét. itt tértem magamhoz. a fehér vakolatú ház képe elkezdett élesedni, a barna kerítés és rajta a piros rózsák színe kitisztult. egyszerre nem volt köztük semmiféle logikai kapocs. színeik egyre feszesebbek lettek és közeledtek a szememhez. aztán a kép megállt, hirtelen kidudorodott, aztán középen, mintha megingott volna, elkezdett lassan beroggyanni, a színes lapok közepén repedések tekerőztek. a kép lassan szétesett és a széléről nagy festékdarabok kezdtek pattogzani. köztük a görcs bénította szétesett sejtjeimet. a kép darabjai lassan hullottak a kép belsejébe, ködösen fordultak egyik vagy másik oldalukra, és a színek szélei mint a fuldokló keze nyúláltak felém. végünk van, fiúk, mondtam nekik. a hazugság nagyobb mint a szívünk, a házunk, a kerítésünk, rózsák függnek a levegőben ablak gyanánt, melyen át megnézzük, mi van kint. alap nélkül van ez a világ, de nem is érdekli. aztán elaludtam.

A ljubljana-i főpályaudvaron ébredtem fel. Szép, normális nap, ragyogó napsütés. Az emberek itt vannak, a házak itt vannak, az utak itt vannak. Útitársnőm egyszerűen rámragadt, hát meghívtam egy kávéra. Nem tiltakozott, szívesen elfogadta. Közben elmagyaráztam, hogy az autóbuszban huzat volt, ezért ültem el mellőle. Megértette. Kávé helyett minden egyebet ittunk. Megszédültem, megszédített a fiatalsága, teltsége, s persze kezdte elcsavarni a fejemet. Lassan megmámorosodtam, egyre nagyobb ostobaságokat beszéltem, s a világ kezdett kicsúszni alólam. „Elrabollak, elviszlek a koponyámra, elérünk majd egy repedéshez és belezuhanunk, s a letépett húscsapatok süvíteni fognak a levegőben. Aztán cafat a cafattal fog szeretkezni.” Nevetett, nevetése egyre távolibb lett, a levegő sűrűsödött és remegett. Az asztalra néztem, amelyen kezünk